

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžso/179/2015
Identifikačné číslo spisu: 2014200237
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2014200237.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci žalobkyne: O. D., nar. XX.XX.XXXX, N. XXX, D. E., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Špitálska 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVODPPK/BEZ/2014/1896/JH zo dňa 10.03.2014, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 20S/19/2014-39 zo dňa 26.05.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 20S/19/2014-39 zo dňa 26.05.2015 p o t v r d z u j e .

Žalobkyni právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave napadnutým rozsudkom č. k. 20S/19/2014-39 zo dňa 26.05.2015 zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVODPPK/BEZ/2014/1896/JH zo dňa 10.03.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie žalovaného“), ktorým žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky č. A2011/25768/047337 zo dňa 17.10.2011 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie úradu“) o nevyhovení žiadosti žalobkyne o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. V odôvodnení rozsudku krajský súd konštatoval, že v danom prípade bol podľa zistenia súdu podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia žalovaného komplexný posudok č. UPS/US1/SSVODPC/BEZ/2014/1874 zo dňa 10.02.2014, ktorým rovnako ako predchádzajúcim komplexným posudkom č. AA/2012/01760-NSVOPC zo dňa 12.01.2012 žalobkyni nebola navrhnutá kompenzácia v oblasti mobility a orientácie z dôvodu, že žalobkyňa nemá sociálne dôsledky vyplývajúce z ťažkého zdravotného postihnutia a nie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Podľa konštatovaní komplexného posudku, zohľadňovaných pri napadnutom rozhodnutí žalovaného lekármi nebol v prípade žalobkyne zistený taký stupeň pohybového postihnutia alebo objektívne potvrdenej inkontinencie stolice, ktorý by bez

pochybností odôvodňoval záver o jej neschopnosti premiestniť sa k vozidlu hromadnej dopravy, nastúpiť a udržať sa v ňom počas jazdy alebo zvládnuť iné situácie, ku ktorým v prostriedkoch hromadnej dopravy dochádza. V zdravotnej dokumentácii žalobkyne v minulosti nebol a ani v súčasnosti nie je objektívnym vyšetrením potvrdený počet stolíc ani ich mimovoľný únik, pričom inkontinenciu nepotvrdzujú ani diagnostické závery ošetrojúceho lekára žalobkyne - gastroenterológa v predloženej lekárskej nález. Krajský súd dospel k záveru, že s otázkou odkázanosti žalobkyne na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom v súvislosti s jej ochorením gastroenterologického charakteru sa žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysporiadal v dostatočnom rozsahu, a preto návrh na konštatovanie nezákonnosti tohto rozhodnutia nebol dôvodný.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa včas odvolanie a žiadala odvolací súd o ľudské posúdenie. Poukázala na to, že v roku 2014 rozhodol súd v jej prospech „a to paragrafom ľudská dôstojnosť“ a aj v odvolaní apelovala na tento paragraf, pretože ľudská dôstojnosť je nadovšetko. Nič od štátu nežiada, len aby bral do úvahy, ako ťažko žije s takou zákernou chorobou, s ktorou sa vôbec nedá cestovať autobusom, lebo tam nie je WC. Okrem toho trpí aj ťažkou anémiou, ktorá je ťažká, pretože dostala už vyše 70 transfúzií. Táto choroba je sprevádzaná hnačkami, za deň je to aj 20 a viac a niekedy má aj únik. Ďalej uviedla, že s plienkou sa chodiť nedá, pretože je to zápalové ochorenie, stolica zapácha a štípe. K odvolaniu priložila lekárske nálezy od odborných lekárov - z hematologických vyšetrení zo dňa 14.12.2012, 25.10.2012, 19.12.2012, 06.05.2013, 15.04.2013, 29.01.2013, 04.03.2013, 30.05.2013, 10.09.2013 a hematologický súhrn od 16.01.2014 do 30.04.2014 a tiež lekárske správy od MUDr. N. zo dňa 28.12.2012 a 25.09.2013.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne písomne nevyjadril.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné priznať úspech.

Predmetom konania bolo posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného o nepriznaní peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, a to zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

V zmysle ustanovenia § 38 ods. 1 písm. b) bod 2. zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z. z.“) peňažný príspevok možno poskytnúť len v prípade, ak ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím a komplexný posudok o jej zdravotnom stave obsahuje záver, že žiadateľ o príspevok je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

Nebolo sporné, že žalobkyňa je občanom s ťažkým zdravotným postihnutím. Spornou sa v konaní stala otázka, či zistené zdravotné postihnutie žalobkyne má taký sociálny dôsledok, že v oblasti mobility a orientácie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

Podľa § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z., fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti

a) premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť,

- b) nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy alebo
- c) zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy najmä z dôvodu poruchy správania pri duševných ochoreniach, vertebrobasilárnej insuficiencie s ťažkými závratmi, straty dvoch končatín, kardiopulmonálnej nedostatočnosti ťažkého stupňa alebo ťažkej poruchy sfinkterov.

Podkladom rozhodnutia o peňažnom príspevku je komplexný posudok (§ 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z.) vypracovaný na účely kompenzácie podľa § 11 ods. 11 citovaného zákona, ktorý musí podľa § 13 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z. z. obsahovať záver, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Lekársky posudok vypracúva posudkový lekár, ktorý pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje s lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore a sociálnym pracovníkom príslušného orgánu.

V prejednávanej veci žalovaný na základe rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/32/2013-28 zo dňa 27.06.2013, ktorým bolo zrušené rozhodnutie žalovaného č. AA/2012/01719-NVSOPPL/JH zo dňa 31.01.2012 a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, požiadal oddelenie posudkových činností druhostupňového správneho orgánu, aby v rámci dokazovania opätovne posúdilo zdravotný stav žalobkyne a dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia. Žalovaný doplnil dokazovanie o komplexný posudok č. UPS/US1/SSVODPC/BEZ/2014/1874 zo dňa 10.02.2014, v ktorom posudkový lekár rovnako ako v predchádzajúcom komplexnom posudku zo dňa 12.01.2012 v oblasti mobility a orientácie dospel k záveru, že žalobkyňa nemá sociálne dôsledky vyplývajúce z ťažkého zdravotného postihnutia a nie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Posudkový lekár stanovil mieru funkčnej poruchy žalobkyne 50%, takže sa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Konštatoval, že u žalobkyne nebol zistený taký stupeň pohybového postihnutia alebo objektívne potvrdené inkontinencie stolice, ktorý by bez pochybností odôvodňoval konštatovanie neschopnosti premiestniť sa k vozidlu hromadnej dopravy, nastúpiť do neho, udržať sa v ňom počas jazdy alebo zvládnuť tzv. iné situácie v prostriedkoch hromadnej dopravy. U žalobkyne nebola zistená ani ťažká porucha sfinkterov, pri ktorej dochádza k samovoľnému úniku moču aj stolice. Na základe zisteného zdravotného stavu poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla žalobkyňi nebolo navrhnuté. Posudkový lekár sa v komplexnom posudku zo dňa 10.02.2014 dostatočne vysporiadal aj s problémom inkontinencie stolice žalobkyne, keď konštatoval, že „nebol objektívne dokumentovaný výskyt inkontinencie, táto nebola presnejšie charakterizovaná v tom, či sa naozaj jedná o mimovoľný únik stolice, ďalej v objeme stolíc, v analýze príčin inkontinencie v rámci diferenciálnej diagnostiky, biochemickej analýzy stolice, nebolo dokumentované použitie pomôcok pre inkontinentných, ich počtu a druhu.... Z predloženej zdravotnej dokumentácie nebol počet stolíc ani ich mimovoľný únik /teda inkontinencie/ potvrdený objektívnym vyšetrením...“.

Na základe objektívnych lekárskeho nálezov nebolo preukázané, že u žalobkyne ide o samovoľný únik stolice v počte cca 20 za deň, ale aj podľa konštatovania posudkového lekára v komplexnom posudku zo dňa 10.02.2014 „...sa možno domnievať na základe jej subjektívnych tvrdení a objektívnych lekárskeho nálezov, že sa jedná o stavy silného akútneho nutkania na stolicu.“ Žalobkyňa nepredložila žiadne lekárske nálezy potvrdzujúce jej častú inkontinenciu v počte cca 20x za deň aj napriek tomu, že ju žalovaný na ich predloženie opakovane vyzýval. Najprv predložila staršiu zdravotnú dokumentáciu z rokov 2010 až 2012 a neskôr predložila aktuálny odborný lekárskeho nález internistu a nie gastroenterológa. Ak by žalobkyňa takýto lekárskeho nález gastroenterológa predložila, posudkový lekár by na tieto skutočnosti prihliadol a zohľadnil by ich vo svojom posudku.

K námietke žalobkyne, že trpí ťažkou anémiou, pretože dostala už vyše 70 transfúzií odvolací súd uvádza, že posudkový lekár sa v komplexnom posudku zo dňa 10.02.2014 vysporiadal aj s touto chorobou a tiež s lekárskeho nálezmi predloženými žalobkyňou spolu s odvolaním, pričom konštatoval, že chudokrvnosť liečená transfúziami krvi ju nijakým spôsobom neobmedzuje pri používaní prostriedkov

verejnej hromadnej dopravy. Toto ochorenie nemá významné klinické príznaky a spôsobuje len čiastočné zníženie celkovej telesnej výkonnosti.

V zmysle § 10 ods. 1 a 2 zákona č. 447/2008 Z. z. posudková činnosť je lekárska posudková činnosť, ktorú vykonáva posudkový lekár príslušného orgánu.

Posudkovým lekárom je podľa § 63 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. na účely tohto zákona lekár, ktorý získal odbornú spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore posudkové lekárstvo alebo odbornú spôsobilosť na výkon certifikovaných pracovných činností v certifikovanej pracovnej činnosti posudkové lekárstvo.

Vzhľadom na to, že v zmysle § 63 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. lekárska posudková činnosť na účely zákona č. 447/2008 Z. z. patrí výlučne posudkovému lekárovi, nie internistovi, nebolo možné prihladiť na konštatovanie internistu MUDr. F. (nie gastroenterológa tak, ako ho označila žalobkyňa) v lekárskom náleze zo dňa 25.09.2013, že stav žalobkyne vyžaduje používanie osobného motorového vozidla a nedovoľuje jej využívanie hromadnej osobnej dopravy. Internista nie je oprávnený posudzovať odkázanosť žalobkyne na kompenzácie v oblasti mobility a orientácie a okrem toho, jeho diagnostický záver v uvedenom náleze ani nepotvrďuje inkontinenciu žalobkyne.

Aj odvolací súd dospel k záveru, že komplexné posudky vydané v danej veci vychádzali z podkladov, ktoré sú obsiahnuté v spisoch správnych orgánov, sú úplné a riadne zdôvodnené. Komplexný posudok zo dňa 10.02.2014 bol dostatočne doložený vykonaným šetrením aj obsahom pripojenej zdravotnej dokumentácie. Žalovaný sa logicky a presvedčivo vysporiadal so všetkými okolnosťami podstatnými pre posúdenie žiadosti žalobkyne o poskytnutie peňažného príspevku.

Z administratívneho spisu žalovaného mal odvolací súd preukázané, že žalovaný vyzval na predloženie správ gastroenterológa nielen žalobkyňu, ale obrátil sa so žiadosťou o zaslanie potrebných lekárskeho nálezu aj na internistu, MUDr. N., na správy ktorého sa žalobkyňa odvolávala; žiadané odborné nálezy gastroenterológa však v správnom konaní (ani v konaní súdnom) neboli predložené. Odvolací súd mal preto za preukázané, že posúdenie zdravotného stavu bolo vykonané v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami a vychádzalo z odborných lekárskeho nálezu.

V súvislosti so situáciou žalobkyne je potrebné poukázať na to, že správne orgány ani súdy nemajú snahu účelovo znižovať závažnosť jej zdravotného postihnutia a následných obmedzení, s ktorými sa v jeho dôsledku stretáva. Je však potrebné vziať do úvahy, že zdravotná dokumentácia tvoriaca súčasť administratívneho spisu bola posudkovým lekárom zohľadnená, podrobne zhodnotená a z nej vychádzal aj žalovaný pri rozhodovaní o žiadosti žalobkyne o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Nevyhovenie žiadosti bolo dostatočne odôvodnené.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že príspevky podľa zákona č. 447/2008 Z. z. sú dávkami fakultatívnymi, teda nie je na ne právny nárok, ale možno ich priznať na základe zákonom povolenej voľnej úvahy. V rámci súdneho prieskumu súd nenahrádza voľné uváženie správneho orgánu svojím vlastným rozhodnutím, ani neskúma účelnosť vydaného rozhodnutia. Preskúmava iba to, či skutkové okolnosti, z ktorých pri voľnej úvahe správny orgán vychádzal, boli zistené správnym procesným postupom a či právny následok založený rozhodnutím nie je v rozpore so zákonom. Nárok na uvedenú kompenzáciu vzniká iba potom, ako o jej priznaní právoplatne rozhodne príslušný orgán. Rozhodnutia založené na voľnej úvahe správneho orgánu by mohol súd zrušiť len vtedy, keby odporovali obsahu spisov, zásadám logického myslenia, či inak by vybočovali z medzí a hľadísk stanovených zákonom (§ 245 ods. 2 O.s.p.). Takéto pochybenia však v danej veci zistené neboli.

V danom prípade podľa názoru odvolacieho súdu žalovaný dostatočne zistil skutočný stav veci, logicky a presvedčivo vyhodnotil, prečo zdravotné postihnutie žalobkyne podľa stavu, objektívne preukázanému v čase vydania rozhodnutia žalovaného (§ 250i ods. 1 O.s.p.) neodôvodňuje poskytnutie peňažného

príspevku. Prípadné neskoršie zhoršenie, preukázané aj potrebnými vyšetreniami, spríavné orgány môžu zohľadniť v konaní o novej žiadosti.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval napadnuté rozhodnutie žalovaného za súladné so zákonom a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo žalobkyňa v odvolacom konaní nebola úspešná.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.